

**výroční konference - výroční zpráva - zpráva o hospodaření
zpráva o časopise JLE - nekrolog M. Gottlieba - workshop Zemědělská krajina
pozvánky - kalendář akcí**

Bulletin IALE-CZ, Zpravodaj České společnosti pro krajinnou ekologii (Regionální organizace IALE České republiky).

Vydává IALE-CZ pro interní potřebu svých členů.

Redakce: IALE-CZ, Albertov 6, 128 43 Praha 2.

Odpovědný redaktor: Zdeněk Lipský (lipsky@natur.cuni.cz), technická redaktorka: Eliška Tichopádová (fnukaloe@natur.cuni.cz).

Autorkou fotografie výhledu na údolí Labe před Děčínem na titulní straně je Pavla Pokorná.

Číslo 1/2023 vyšlo 30. 3. 2023.

Výroční konference se v letošním roce zabývala zejména vzděláváním v krajinné ekologii

Vzhledem k aktuálnosti témat týkajících se péče o krajinu v kontextu nových strategických a legislativních dokumentů, jakými jsou například GreenDeal, REPowerEU či Nature Restoration Law, a také procesů jako je změna klimatu, se ukazuje vysoká důležitost kompetence jednotlivých úředníků, politiků a dalších pracovníků, kteří se danými záležitostmi zabývají. Tato kompetence přitom mimo jiné začíná u výuky krajinné ekologie na našich univerzitách.

Proto se hlavním tématem výroční konference České společnosti pro krajinnou ekologii stalo právě vzdělávání. V úterý 7. února 2023 ve Velké geologické posluchárně Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy nejprve Zdeněk Lipský představil historii výuky krajinné ekologie na českých univerzitách. Další příspěvky Martina Haise, Dušana Romportla, Terezy Rumanové a Tomáše Václavíka představily koncepce výuky krajinné ekologie na jednotlivých univerzitách a fakultách, jmenovitě a postupně řazeno na Přírodovědecké fakultě Jihočeské univerzity a dále na stejnojmenných fakultách Univerzity Karlovy, Ostravské univerzity a Univerzity Palackého v Olomouci. Na základě těchto příspěvků se rozvinula diskuze akcentující například otázku míry zastoupení praktické a terénní výuky nebo práci s tím, jak krajinnou

ekologii vyučovat jako ucelený příběh. Příspěvek Pavla Kováře se zabýval krajinnou ekologií mimo školu, tématu vzdělávání se v aplikované rovině týkal příspěvek Hany Skokanové o vzdělávacích výstupech projektu Příběhy sucha a také prezentace Zity Izakovičové o environmentální výchově na Slovensku.

Přednáška Tomáše Slacha, který se stal laureátem ceny Vladimíra Krajiny, pojednávala o výmladkových lesích. Následovalo pestré pásmo příspěvků z různých odvětví krajinné ekologie. Pavla Pokorná mluvila o finančních nástrojích péče o krajinu, Jakub Houška o agrolesnictví v ČR, Tomáš Janík o prioritizaci v ochraně přírody na příkladu NP Šumava, Vladimír Zýka o vlčí křížovatce na našem území a Michal Vávra o revitalizaci říčních ramen v Polabí.

Živou diskuzi přineslo i téma vytvoření nové učebnice krajinné ekologie, které bylo již dříve rozvíjeno v rámci online meetingů či korespondence hlavního výboru. Probíraly se zejména přínosy a zápory přípravy takového souborného díla, debatovalo se také o šíři záběru učebnice. Otázka zpracování, stejně jako organizační a formální stránky přípravy učebnice, tak zůstávají otevřené a bude se jim dále věnovat výbor společnosti se zapojením dalších aktivních členů.

Celé setkání bylo korunováno hojně navštíveným posezením v nedalekém restauračním zařízení, kde se nejen o krajinně-ekologických otázkách rokovalo dále. Celkem se akce zúčastnilo okolo 40 lidí.

Tomáš Janík a Dušan Romportl

Program
Úterý 7. února
9:00-9:30 Registrace
9:30-9:45 Přivítání a organizace
I. BLOK PŘEDNÁŠEK
9:45-10:10 Zdeněk Lipský - K počátkům výuky krajinné ekologie na JČU
10:10-10:25 Tomáš Vaclavík - Ekologie krajiny na JČU
10:25-10:40 Martin Mais - Ekologie krajiny na JČU
10:40-11:00 přestávka s občerstvením u posterů
II. BLOK PŘEDNÁŠEK
11:00-11:15 Pavel Kovář - Krajinná ekologie: vzdělávací programy
11:15-11:30 Tereza Rumanová - Výuka krajinné ekologie na PŘF UP
11:30-11:45 Dušan Romportl - Krajinná ekologie na českých univerzitách
11:45-12:00 diskuze k výuce krajinné ekologie na českých univerzitách a k přípravě učebnice Krajinná ekologie

Výroční konference IALE-CZ, která se konala 7. 2. 2023 na Albertově

Výroční zpráva Hlavního výboru České společnosti pro krajinou ekologii o činnosti v roce 2022

V roce 2022 se akce IALE-CZ dařilo již pořádat fyzicky a s vysokou účastí.

1. výroční členská schůze IALE-CZ se konala 21. dubna 2022 v rámci výroční konference v Lednici. Na schůzi byla projednána zpráva za rok 2021 a aktivity společnosti v roce 2022.

2. Konference

Výroční konference byla z obavy před koronavirovými omezeními naplánována až do druhé poloviny dubna (21.–22. 4. 2022), což se ukázalo jako vhodně zvolený termín. Tématem konference byla **Biodiverzita v zemědělské krajině: Současná situace, vize a zkušenosti z praxe**. Konference byla uspořádána jako dvoudenní, kdy první den proběhly přednášky a výroční schůze společnosti na půdě Zahradnické fakulty MENDELU v Lednici, večer následovalo posezení ve sklípku a druhý den exkurze do zemědělské krajiny kolem Šardic. Konference byla hojně navštívená odborníky z akademické sféry, institucí ochrany přírody i ze zemědělského výzkumu a praxe. Podařilo se získat i zahraničního přednášejícího, který referoval o výzkumech v zemědělské krajině a uplatnění jejich výsledků v praxi v Rakousku. Z konference byl vydán sborník abstraktů. Velký dík patří jednak děkance Zahradnické fakulty Aleně Salašové, která nám poskytla skvělé zázemí, a pak Petře Kunovské, na jejíž bedrech ležela hlavní tíže organizování konference. Díky patří rovněž Petru

Maradovi, který nás detailně provedl krajinou Šardic. Prezentace jsou [ke stažení na webu](#).

V roce 2022 byla uspořádána i další z tradičních akcí, kterou je konference Venkovská krajina, opět v česko-slovenském obsazení. Loni se s mottem **Venkovská krajina 2022, Významné stromy** věnovala zejména starým či jinak pozoruhodným stromům. Konference se konala jako obvykle v Hostětíně (Bílé Karpaty), kde jí poskytlo zázemí ekocentrum Veronica, ale tentokrát v podzimním termínu (6.–7. 10. 2022). Většinu času vyplnily příspěvky, nicméně necelé odpoledne bylo věnováno i exkurzi k významným stromům v okolí Hostětína, u nichž je připravováno jejich prohlášení za památné. Za organizaci Venkovské krajiny patří dík Ivu Macharovi, v rámci a s přispěním jehož projektu se konference konala, a Tomáši Slachovi, který již osvědčeně bravurně zvládl organizační záležitosti. Z konference byl vydán sborník příspěvků, který je [ke stažení na webu](#).

Další akcí, kterou se podařilo uskutečnit, byla také tradiční konference **ÚSES zelená páteř krajiny** s podtitulem **Zkušenosti s realizacemi skladebných částí ÚSES**. Hlavním pořadatelem konference ÚSES je Společnost pro ekologickou stabilitu krajiny - SESK. IALE-CZ spolu s Mendelovou univerzitou v Brně byla spolupořadatelem, záštitu poskytlo Ministerstvo životního prostředí. Seminář proběhl v Brně v tradičním zářijovém

termínu 7.–8. 9. 2022. Byl dvoudenní, první den byly předneseny odborné příspěvky a druhý den proběhla exkurze.

Naopak nepodařilo se uskutečnit krajinářskou dílnu, která sice byla naplánována, ale pro malý zájem se nakonec nekonala.

3. Publikační aktivity

V roce 2022 byla v pravidelných termínech vydána tři čísla (20 článků) plně recenzovaného časopisu **Journal of Landscape Ecology**. Více o časopisu je v samostatné zprávě od šéfredaktora, prof. Petra Maděry.

Loni také vyšla dvě čísla **Bulletinu IALE-CZ**, který aktuálně informuje členy i zájemce o dění v IALE-CZ a na poli krajinné ekologie obecně. Byly udržovány a pravidelně aktualizovány **webové stránky** společnosti a **facebookový profil** IALE-CZ. Za oboje patří velký dík Tomášovi Janíkovi, který web i facebook pravidelně aktualizuje.

4. Dotace od Rady vědeckých společností

IALE-CZ získala na rok 2022 dotaci od Rady vědeckých společností ČR (RVS) na svoji činnost v celkové výši 161 000,- Kč. Dotace byla rozdělena na dvě části. Jedna část dotace (123 000,- Kč) byla na vydávání vědeckého, plně recenzovaného periodika *Journal of Landscape Ecology*, dále na vydávání bulletinu a provozování webových stránek. Další projekt podpořený RVS spolufinancoval konferenční aktivity (38 000,- Kč).

V lednu 2023 bylo podáno podrobné vyúčtování dotace a roční zpráva o činnosti

pro RVS, ve zprávě je vykázáno celkem třináct aktivit (podrobněji viz výše).

Na přelomu roku 2022 a 2023 byla podána žádost o dotaci od RVS na rok 2023 o celkové výši dotace opět 161 000,- Kč, nyní čekáme na její schválení.

5. Cena V. Krajiny

Cena Vladimíra Krajiny je od roku 2017 udělována každoročně mladým vědeckým pracovníkům do 35 let za vynikající publikaci v oboru Krajinná ekologie. V roce 2022 byly do soutěže přihlášeny tři publikace. Cenu získal Tomáš Slach z VÚKOZ, v. v. i. a LDF MENELU za autorský článek SLACH, T., VOLAŘÍK, D., MADĚRA, P. (2021): Dwindling coppice woods in Central Europe – Disappearing natural and cultural heritage. *Forest Ecology and Management* 501: 119687.

6. Členská základna

IALE-CZ měla v loňském roce 80 členů, z toho 30 mezinárodních (z toho 5 čestných členů). V roce 2022 byli přijati dva noví členové, takže počet členů sice povolna, ale setrvale klesá. Bude úkolem Hlavního výboru i členů pokusit se tento trend zvrátit.

7. Činnost Hlavního výboru v roce 2022

Členové hlavního výboru byli, asi stejně jako všichni, šokováni ruským útokem proti Ukrajině v únoru 2022. Hlavní výbor vydal prohlášení odsuzující agresi Ruska proti Ukrajině a podpořil obdobná stanoviska IALE i IALE Russia.

Hlavní výbor se v roce 2022 sešel na fyzickém jednání v rámci výroční konference. Další schůzka proběhla on-line v listopadu 2022 a byla věnována zejména

přípravě výroční konference a dalších aktivit v roce 2023. Rovněž na ní byla projednána a schválena úprava přihlášky, kdy adept na členství již nemusí dokládat podpůrné stanovisko dvou stávajících členů IALE-CZ a přihlášku lze podat i elektronicky. Platí, že o členství hlasuje a schvaluje jej hlavní výbor.

On-line hlavní výbor v červenci 2022 projednal Stanovisko České společnosti

pro krajinnou ekologii k požáru v Národním parku České Švýcarsko a následnému managementu území.

8. Mezinárodní aktivity

V roce 2022 pokračovala předsedkyně IALE-CZ, Markéta Šantrůčková, ve své práci viceprezidentky a členky výkonného výboru (executive committee) IALE.

Markéta Šantrůčková

Zpráva o hospodaření IALE-CZ za rok 2022

Příjmy

V roce 2022 bylo na příspěvcích vybráno 38.300,- Kč od celkem 59 členů + 5 členové čestní.

Dotace RVS činila 161.000,- Kč (na vydávání časopisu a pořádání konferencí).

Příjmy za Journal of Landscape Ecology (předplatné): 12.852,50 Kč.

Konferenční vložné, organizace konference: 230.750,- Kč.

Vratky na účet: 1481,- Kč.

Vratka za včasné zaplacení členských poplatků IALE: 5.795,02 Kč.

Dary: 10.000,- Kč (MND na konferenci).

Celkem tedy 460.178,52 Kč.

Výdaje

DPP v souvislosti s pořádáním konferencí, editací sborníků a JLE, pořádáním krajinářské dílny včetně daní: 104,- Kč.

Výdaje související s vydáváním Journal of Landscape Ecology: 96.430,60 Kč (tisk 76.140,- Kč, poštovné 11.143,- Kč, překlady 9147,60 Kč, poplatky De Gruyter za články 0,- Kč – za rok 2022 zaplacené již v 2021 a na rok 2023 FA zaslána až v lednu 2023).

Členské poplatky IALE: 0,- Kč (v roce 2022 neposlala IALE fakturu).

Výdaje na konference a krajinářskou dílnu, včetně sborníků: 114.849,70 Kč.

Cestovné: 0,- Kč.

Cena V. Krajiny: 0,- Kč.

Vedení účetnictví: 6.000,- Kč.

Poplatek za členství v RVS: 0,- Kč.

Poplatky za transakce na účtu: 569,- Kč.

Nájem adresy UK: 0,- Kč.

Doména: 2962,- Kč.

Smuteční kytice (Jeník): 2.405,- Kč.

Celkem tedy 223.320,30 Kč.

Číslo řádku	Ukazatel	Počáteční stav	Konečný stav
1.	Peněžní prostředky - pokladna	2.907,00	22.769,00
	- běžný účet v bance	250.987,61	467.983,83
2.	Výnosy celkem		460.178,52
	z toho členské příspěvky		38.300,00
3.	Náklady celkem		223.320,30
	z toho mzdové náklady *)		0,00
4.	Dotace AV ČR (z ř. 2 výnosy celkem)		161.000,00
5.	Výsledek hospodaření (ř. 2 minus ř. 3)	+ 236.858,22	
6.	Počet členů VS	Celkem 82 z toho 5 čestní	
7.	Průměrná výše členského příspěvku na 1 člena VS v uplynulém roce	800,-/400,-/200,-/150,- (členství mezinárodní/národní/studenti/důchodci)	

Výsledek hospodaření za rok 2021

IALE v roce 2022 hospodařilo se ziskem **236.858,22 Kč**, což je dáno dvěma zásadními faktory: nebylo třeba platit poplatky De Gruyteru (rok 2022 předplacen) a vysoce ziskovou konferencí Venkovská krajina díky I. Macharovi. Pro rok 2023 očekáváme spíše ztrátový rozpočet (pravděpodobně budeme opět platit 2x De Gruyteru).

*Petr Maděra
hospodář společnosti*

Zpráva o spolkovém časopise *Journal of Landscape Ecology*

Redakční systém

Časopis v roce 2020 zcela přešel na nový redakční systém Clarivate Analytics a v roce 2022 jsme v tomto úspěšně pokračovali. Diskutujeme s De Gruyterem některá zlepšení systému a školení editorů. Publikováno bylo celkem 20 článků. Využíváním antiplagiátorského systému jsme se vyhnuli v pokusům o plagiátorství.

Redakční rada

Redakční rada zaznamenala jednu změnu, po úmrtí Roberta Bunce byl přijat jako nový člen Felix Kienast (The Swiss Federal Institute for Forest, Snow and Landscape Research, Switzerland). Avizován je také odchod Richarda Stilese, zatím se s ním domlouváme na nástupci.

Redakční rada tedy pracuje ve složení:

Petr Maděra (šéfredaktor)

Zdeněk Lipský (zástupce šéfredaktora)

Markéta Šantrůčková (výkonný editor pro kulturně a sociálně-ekonomickou oblast)

Ivo Machar (výkonný editor pro přírodovědnou oblast)

Jaromíra Vítámvásová (technický editor)

Pavel Kovář, Almo Farina, Irina Goia, Rob H.G. Jongman, Felix Kienast, Marc J. Metzger, Dušan Romportl, Alena Salašová, Jerzy Solon, Richard Stiles, Jaroslav Vojta, Thomas Wrbka, Agnieszka Latocha-Wites (členové redakční rady)

Práce redakční rady se dobře zaběhla, dva výkonní redaktori, jeden pro kulturně a sociálně-ekonomicky zaměřené články (Markéta Šantrůčková), druhý pro přírodovědné články (Ivo Machar) zodpovídají za recenzní řízení. Zatím se příliš nedaří zapojovat další členy redakční rady.

Obsah ročníku 15/2022

Ve třech číslech vyšlo celkem 20 původních vědeckých či review článků. Z toho byly pouze 3 z dílny českých autorů a 1 ze Slovenska, 6 z Indie, 3 z Etiopie a po jednom pak z Indonésie, Maroka, Ukrajiny, Británie, Bulharska, Iránu a Alžíru. Ve srovnání s loňskem poklesl zájem českých autorů, skutečností je, že bez článků ze zemí východní Asie a Afriky bychom ročník nenaplnili. Stále trvá potřeba zvýšit zájem autorů na západ od ČR, což je úkol, který se dlouhodobě nedaří naplnit.

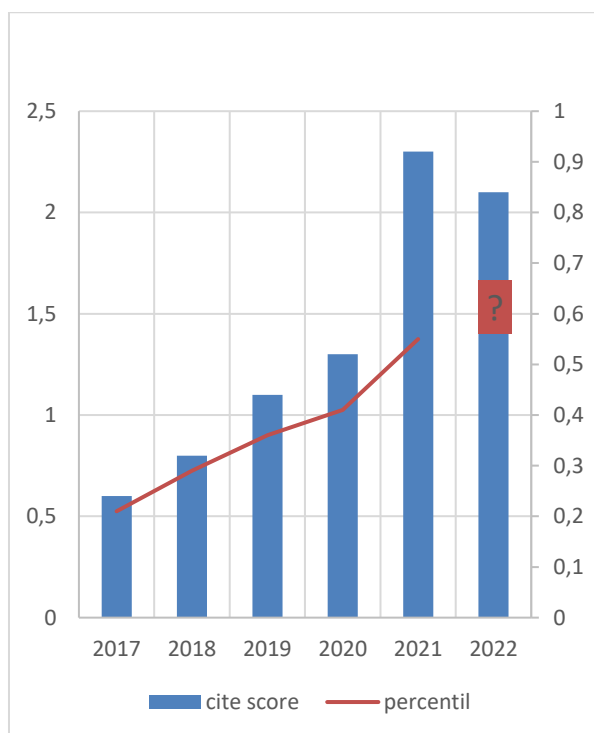
Metriky časopisu

V roce 2022 máme na 20 publikovaných článků 17 článků zamítnutých, což znamená 46 % poměr vrácených článků (rejection rate). Oproti loňsku jsme zde zaznamenali nárůst vrácených článků a vrátili jsme se k našemu dlouhodobému průměru okolo 50 %.

Tím, že je časopis vydáván v open access režimu a je indexován na SCOPUS, máme zvyšující se trend metrik (Obr.1). Citační skóre časopisu (odpovídá impakt faktorů na WoS) do roku 2021 rostlo, v roce 2022 pravděpodobně zaznamenáme mírný pokles. V roce 2021 nám citační skóre vzrostlo na 2,3 což nás posunulo z Q3 do Q2. V roce 2022 máme zatím citační skóre 2,1, ale to se ještě může mírně změnit, dokud nebude oficiálně publikováno, je

tudíž možné, že zase spadneme pod hranici Q2 do Q3.

V roce 2023 nám vyprší čekací lhůta a můžeme opět požádat o přijetí do Clarivate (WoS), což učiníme v prvním pololetí 2023.

Trend citačního skóre časopisu v rámci kategorie Environmental science – Nature and landscape conservation, kde nám v roce 2021 patřila 85 příčka ze 192 časopisů (55. percentil = Q2), za rok 2022 známe jen předběžné CiteScore Value, percentil ještě nebyl zveřejněn (? = doufejme Q2)

Ekonomika časopisu

Co se týče ekonomické situace časopisu, za open access a využívání redakčního systému platíme nakladatelství Sciendo (De Gruyter) 230 EUR za publikovaný článek, což je zdražení o 30 EUR za článek dle nové smlouvy platné od ledna 2022. S poplatky za tisk (76 tis.) a poštovné (11 tis.) dosahují celkové roční náklady přes 200 tisíc Kč. Příjmy za předplatné a barevný tisk, který je zpoplatněn, dosahují ročně 10 až 30 tisíc Kč. Rozdíl je hrazen z dotace RVS a částečně z dalších vlastních zdrojů. Je dlužno poznamenat, že bez dotace RVS bychom časopis nemohli vydávat. Proto redakční rada dlouhodobě diskutuje o zrušení vydávání časopisu v tištěné verzi. Pro rok 2023 jsme se rozhodli ve vydávání ještě pokračovat.

Jak mohou pomoci členové společnosti spolkovému časopisu?

Členové společnosti mohou výrazně pomoci zvednout kvalitativní metriky časopisu tím, že budou jeho články citovat ve svých publikacích!!! Moc o to prosíme.

Samozřejmě budeme rádi za kvalitní příspěvky do časopisu, buď vlastní nebo zkuste požádat své kolegy, zejména zahraniční.

Neodmívejte prosím recenze, budete-li editory požádáni. Kvalitní recenzenti se velmi těžko shánějí.

Petr Maděra

Nová úprava institucionálního členství v IALE-CZ

Na výroční schůzi IALE-CZ 7. 2. 2023 byla schválena nová úprava pro institucionální členství. Institucionální členství je sice zakotveno ve stanovách, ale jeho podmínky nebyly doposud zpřesněny. Nyní bylo stanoveno, že roční výše institucionálního členství bude 1500,- Kč. Institucionální člen bude mít nárok na výtisk Journal of Landscape Ecology a jeden zaměstnanec bude moci být vyslán na akci IALE-CZ se slevou na vložném.

Markéta Šantrůčková

Přednášky členů IALE-CZ pro veřejnost

V roce 2023 bychom chtěli oživit myšlenku pořádání přednášek či vycházek pro odbornou i laickou veřejnost. Při té příležitosti jsme ke spolupráci oslovili Skautský institut a Mladé ochránce přírody. Nyní s oběma organizacemi ladíme přesnou formu našeho zapojení. Členové IALE-CZ, ale i další krajinní ekologové mohou nabídnout témata svých přednášek a dalších aktivit prostřednictvím IALE-CZ v [následujícím dokumentu](#).

Tomáš Janík, Markéta Šantrůčková

Odešel PhDr. Miroslav Gottlieb, zakladatel sociálního pohledu na krajinu

V bezmála 94 letech zemřel poslední ze zakládajících pracovníků tehdejšího Ústavu krajinné ekologie ČSAV, kde po dlouhou dobu vedl oddělení tzv. antropoekologie, neboť příhodnější názvy jako sociální ekologie, human ecology a pozdější environmentální sociologie byly pro vládnoucí podprůměrnou nomenklaturu nebezpečně západní. Přesto byla „antropoekologická škola“ zmíněna i v zakladatelském díle krajinné ekologie - Naveh, Z., Liebermann, A. S. Landscape Ecology v roce 1984.

K jeho devadesáti letům, stále v plné síle, jsem napsal do medailonu pro Bulletin České společnosti krajinné ekologie, jejímž je čestným členem (Bulletin 1-2019), „PhDr. Miroslav Gottlieb devadesátiletý“: „Žije již jen několik málo strážců původního odkazu krajinné ekologie u nás, zvláště z tehdejšího Ústavu krajinné ekologie ČSAV“. A dnes musím tuto větu opravit na – již nikdo.

Miroslav Gottlieb byl u počátku formování krajinné ekologie v ČSAV a v Ústavu pod změněným jménem (Ústav ekologie krajiny AV ČR) setrval až do jeho konce v roce 1993 a v jeho nástupnických formách do roku 2003. To byl odvážný krok v sedmdesáti letech a pro nás mladé aspiranty pravé požehnaní. A musím poslední větu předchozího odstavce upřesnit na – již nikdo ve fyzickém smyslu. Ale tito zakladatelé neodcházejí. Jejich

myšlenky neodcházejí. Dodnes se mne občas ptají mladí studenti, kteří narazili na antropoekologický přístup ke krajině, zda Mirek ještě žije a do téměř devadesáti let za ním občas jezdili konzultovat svoje diplomové práce. Pokud Mirka něco nabíjelo, byla to právě výměna myšlenek, akademické společenství a zasvěcená diskuse. Jsem moc rád, že jsem měl to štěstí se tohoto nabíjení zúčastnit. S nadsázkou, ale jen mírnou, jsem hrdě tvrdil, že je můj duchovní otec.

Historický optimismus pana PhDr. Gottlieba měl zvláštní charakter: Tvrdil, že všude v české krajině a vědě o krajině se projevují noosférická místa – náš oblíbený termín od Tailharda de Chardina – i když se zdá, že je vše ztraceno v ignoraci vlády a v developerských projektech. Přesto z těchto noosférických ostrůvků může vzniknout něco pozitivního.

Co se díla a bibliografie Miroslava Gottlieba týče, ta je roztroušena do mnoha časopisů a, bohužel, do dnes již nepřístupných výzkumných zpráv tehdejšího ÚKE. Jeho disertační práce Volný čas obyvatel Ostravy, na kterou navazoval Volný čas obyvatel Prahy, byla již zakázána, jeho podíl na tehdejší velkém interdisciplinárním díle pod vedením akademika Richty Civilizace na rozcestí (1966) se ještě stačil zachovat.

A je mi ctí, že jsme vydali společně v sociologickém nakladatelství knihu Rolník a krajina v roce 2000 a jako poslední věc jsme ještě stihli poměrně velký historizující anglicky psaný článek pro Journal of Landscape Ecology Krajina v přírodních a společenských vědách. Pokus o historii interdisciplinárního přístupu z roku 2022. Když přemýšlím o odkazu pana PhDr.

Gottlieba, mám vždy na mysli, co mi vyprávěl z jeho nepublikovaných prací: Hodiny ve městě nejsou jen hodiny, ale je to i místo setkávání, orientační bod, ozdoba ulice a stejné je to s krajinou. To není jen krajina, ale vše co je za ní, s čím je s lidmi spjata a pokud jí chceme porozumět, musíme skromně přiznat, že nás přesahuje.

Není jistě náhoda, že interdisciplinární pojetí krajiny vyžadovalo a vyžaduje také odpovídající osobnosti. Předchůdci krajinné ekologie v českých zemích (Bohumil Němec, Julius Stoklasa, Jan Svatopluk Procházka, Karel Honzík, Ladislav Žák) byli velmi aktivní, zajímali se o dění ve společnosti, byli rozkročení i do jiných oborů, kde se inspirovali.

Totéž platí zakladatelích krajinné ekologie Emilu Hadačovi, Bohuslavu Blažkovi, Antonínu Bučkovi, Igorovi Míchalovi, Ivanu Dejmalovi a Miroslavu Gottliebovi. Nebylo jim cizí umění, krásná literatura. Tyto osobnosti, kromě značné osobní statečnosti za důsledky svých postojů, spojuje ještě jedna vlastnost. A tou je fyzický pobyt v krajině na expedicích, výzkumech, dlouhodobých pobytech. Pobyt v krajině zde znamená její pozorování, zvědavost, soužití a respekt. Nebyli od krajiny izolováni přístroji

a metodami výzkumu, ale ani lidsky svým vztahem k přírodě. Je možné, že nám ukázali i tímto fyzickým postojem cestu k pochopení krajiny vlastními smysly, v případě Miroslava Gottlieba především chůzí v krajině.

Ze spolupráce s PhDr. Miroslavem Gottliebem jsem si odnesl mnoho.

Kdybych měl shrnout to nejdůležitější (v Hegelovské triádě), je to:

1. Přístup k ekologii. Ekologie je návod k systémovému myšlení, který je nutný pro všechny obory lidské činnosti, pokud chceme v krajině přežít.
2. Každá společnost je spjata s krajinou, ve které žije.
3. Krajina je nastavené zrcadlo společnosti a jejím hodnotám.

To nejsou jen teoretické premisy, ale v případě Mirka prožitá a vrchovatě naplněná cesta, na které zanechal řadu svých následovníků, jejichž jménem bych se chtěl s „naším“ Mirkem rozloučit. Doufáme v jeho laskavé vedení a dohled nad námi i nadále.

Čest jeho akademické a lidské památce.

Míla Lapka

Zpráva o workshopu Zemědělská krajina – prostor pro život

Den po výroční konferenci IALE-CZ proběhl na půdě Fakulty architektury ČVUT workshop nazvaný Zemědělská krajina – prostor pro život, který byl také poměrně hojně navštíven členy IALE-CZ. Kromě Ústavu krajinářské architektury FA ČVUT jej pořádala Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, partnerem byla Českomoravská komora pro pozemkové úpravy. Již ze seznamu pořádajících vyplývá, že hlavním tématem celé akce byla ochrana rozmanitosti zemědělské krajiny, zejména z pohledu krajinného a územního plánování a pozemkových úprav.

Úvod do tématu biodiverzity v zemědělské krajině pronesl botanik Jiří Sádlo svým již tradičně provokativním a zároveň zábavným způsobem. Nastolil řadu otázek, které vyplývají z měnících se nebo již změněných požadavků člověka na krajinu a z nástrojů, které moderní doba využívá. Pak se již konference přenesla k tématům plánování krajiny, ať již v požadavku

Nature Restoration Law nebo v pojetí jednotlivých krajinářských škol. Nature Restoration Law a jeho přípravu představila náměstkyně ministra životního prostředí Eva Volfová, přičemž prezentovala jak příležitosti, tak úskalí, které ještě tuto normu čekají v průběhu schvalování. Praxi krajinného plánování v Německu prezentovala Eva Němcová, příklady, kde se povedlo krajinné plánování v českých podmínkách, Alena Salašová a Eva Jeníková. Celý blok byl pak věnován výhodám i nástrahám pozemkových úprav, obtížnosti jejich realizace a zároveň příkladům dobré praxe, kde pozemkové úpravy přispěly ke stabilizaci zemědělské krajiny.

Byť to nebylo záměrnou dohodou organizátorů, výroční konference IALE-CZ a workshop o zemědělské krajině se dobře doplňovaly a nasvětlily výzvy, jimž naše krajina čelí, a zároveň možnosti jejich řešení.

Markéta Šantrůčková

25. května 2023

Terénní exkurze se Zdeňkem Lipským 70'

Sedlec – Kaňk – Kutná hora

U příležitosti sedmdesátin nestora české krajinné ekologie, spoluzakladatele, bývalého předsedy a současného čestného člena IALE-CZ **Zdeňka Lipského**, pořádá naše společnost terénní exkurzi do „domácí“ lokality jubilanta – oblasti **Kaňku a Sedlce u Kutné Hory**. Členové i další příznivci krajinné ekologie se tak mohou těšit na zajímavou vycházku se vskutku zasvěceným průvodcem – krajinou domova nás provede přímo Zdeněk Lipský.

Předběžný program

10:00 sraz účastníků: Havířská bouda na Kaňkovských vrších

10:00 – 12:00 exkurze po Kaňkovských Vrších

12:00 – 13:30 oběd v Havířské boudě

13:30 – 15:00 pokračování exkurze – vycházka kutnohorskou krajinou

Přesný program exkurze s instrukcí, jak se dostat na místo, budou zaslány přihlášeným účastníkům.

Přihlášení na exkurzi

Zájem o účast na exkurzi vyjádřete **mailem do 19. 5. 2023** Dušanu Romportlovi (dusan.romportl@natur.cuni.cz).

3/2023

31. 3. Konference [Data a životní prostředí 4](#). Praha, NTK.

4/2023

5. 4. [20th Wellmann International Scientific Conference](#). Online.

20. 4. [Historická kartografie v základním a aplikovaném výzkumu](#). Praha, Národní technické muzeum.

27. 4. Konference [Životní prostředí – prostředí každého z nás](#). Praha, NTK.

5/2023

9.–11. 5. [Rekreace a ochrana přírody 2023](#). Křtiny.

17.–19. 5. [Landscape and Society in the Context of Globalisation](#). Trenčianské Teplice, Slovensko.

25. 5. [Terénní exkurze se Zdeňkem Lipským 70'](#). Sedlec u Kutné Hory.

7/2023

10.–15. 7. [IALE World Congress](#). Nairobi, Keňa.

9/2023

4.–7. 9. [9th EUGEO Congress](#). Barcelona, Španělsko.

14.–16. 9. [EcoServ2023 Conference](#). Poznań, Polsko.